

EUFALVA

FEJLESZTÉSPOLITIKA EGYSZERŰEN

Az EU is csak egy nagy falu...

Ez a kiadvány, egy prezentáció és egy információs füzet kombinációja, közügyek iránt érdeklődő civileknek és aktivistáknak szól.

Dióhéjban és a lehető legegyszerűbben próbáljuk bemutatni, hogy az Európai Unió egésze, a fejlesztéspolitikai legmagasabb és helyi szintjei, a különféle nagy ívű és hangzatos tervek, programok egyáltalán nem olyan bonyolult dolgok.

Az 27 tagállammal működő Európai Unió már csak méreténél és sokszínűségénél fogva is jóval összetettebb szervezet, mint egy kistélepülés.

Az alapvető jellegzetességeket tekintetében

- a feladatok és kihívások
- szereplők és tényezők,
- fejlesztési és működtetési feladatok
- gazdálkodási és adminisztrációs terhek,
- értékek és érdekek,
- a döntési helyzetek és dilemmák

között egyáltalán nincs akkora különbség, mint sokan hinnék.

De hogy az elején kezdjük, tekintsük át röviden az legfőbb tudnivalókat az Európai Unióról.

Kék alapon kör alakban 12 aransárga csillag

Unásig hangoztatott szavak, városok, rövidítések, kohézió, integráció, szubszidiaritás, Brüsszel így, Brüsszel úgy...

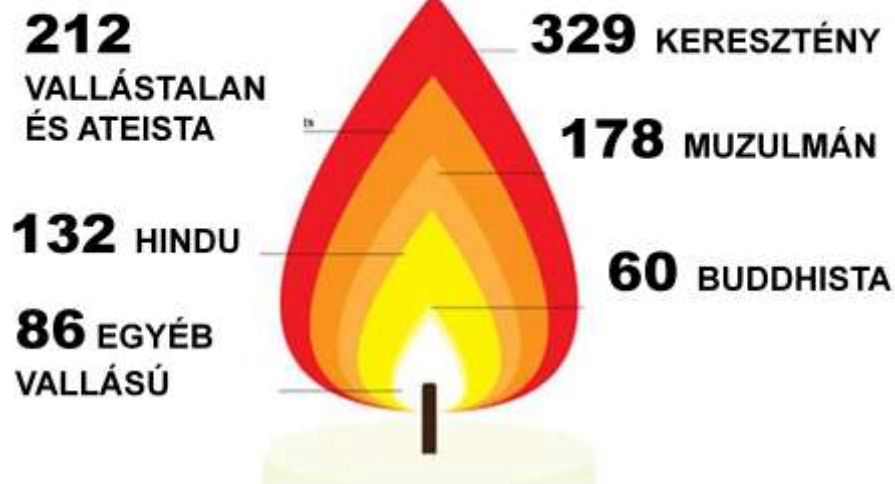
Az EU jelképeit és „varázsszavait” mindenki ismeri, de vajon valójában értjük és ismerjük az Európai Unió célját és működését is?

Mi lehet az a mindenki számára érthető, áttekinthető és pontos példa, amelyen keresztül érzékeltetni lehet az Európai Unió céljait, eszközrendszerét, a jó gondolatokat, dilemmákat és hibás döntéseket is?

Kiadványunkban Donella Meadows (1941-2001) „MIT ÉR A FÖLD?” című írását vettük alapul. A Növekedés határai című könyv egyik fő szerzője 1992-ben, a Riói Föld Csúcstalálkozón mutatta be „Ha a Föld egy 1000 lelket számláló falu lenne...” kezdetű írását egy poszteren. Az adatok és arányok megdöbbentőek.

HA A FÖLD EGY 1000 FŐS FALU LENNE...

Donella Meadows: Mit ér a Föld?

Ha a Föld egy 1000 lelket számláló falu lenne, **lakossága** így alakulna: 584 ázsiai, 124 afrikai, 95 kelet- és nyugat-európai, 84 latin-amerikai, 55 volt szovjetunióbeli, 52 észak-amerikai, 6 ausztrál és új-zélandi

A falu lakóinak tetemes **nyelvi** nehézségei ekképp néznének ki: 165-en valamely kínai nyelven, 86-an angolul, 83-an hindi nyelven, 64-en spanyolul, 58-an oroszul, 37-en arabul beszélnének. Ez a lista az anyanyelvek alapján csak a lakosság felét veszi számba. A többi nyelv a gyakoriság sorrendjében: bengáli, portugál, indonéz, japán, német, francia és kétszáz más nyelv.

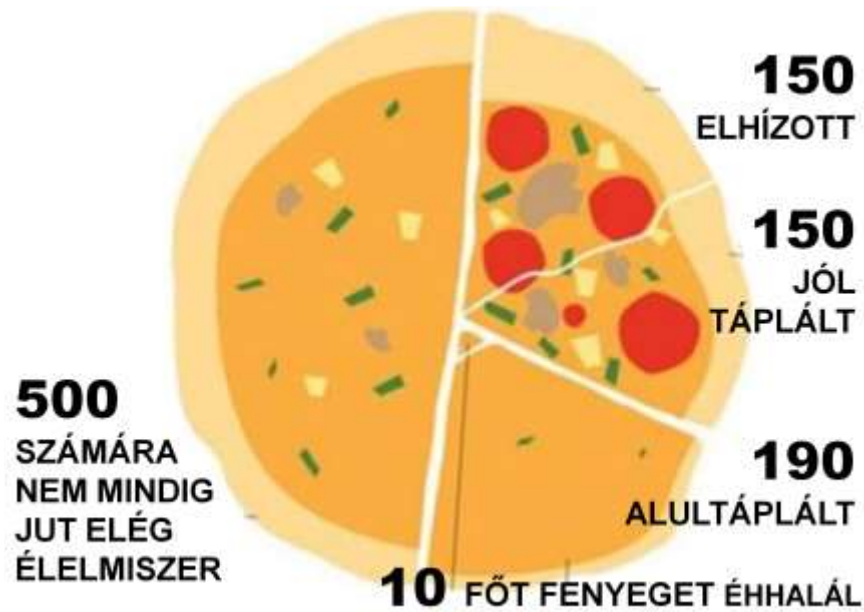
A falucska 1000 lakójából 329 keresztény **vallású** (ebből 187 katolikus, 84 protestáns, 31 ortodox). 178 mohamedán, 167 vallástalan, 132 hindu, 60 buddhista, 45 ateista, 3 zsidó, 86 egyéb vallású.

A világfalu 1000-es **népességének** egyharmada (330) gyerek, és mindössze hatvanan vannak a 65 év felettiek. A gyerekeknek csak a fele védett az olyan megelőzhető fertőző betegségekkel szemben, amilyen a kanyaró vagy a gyermekbénulás. Az asszonyoknak kevesebb, mint a fele jut hozzá a modern fogamzásgátló eszközökhöz.

Ebben a faluban az idén 28 csecsemő születik. Tízen fognak meghalni, ebből hárman éhínségben, egy rákban és kettő az idén született csecsemők közül. Egy személy közülük HIV-vírussal fertőzött, de az AIDS-betegség még lappang benne.

A 28 születéssel és 10 halálózással a falu népessége a következő évben 1018 lesz.

Ebben az ezerfős közösségben 200 ember kapja az **összjövedelem** 75 %-át, másik 200 csak az összjövedelem 2 %-át. Az 1000-ból csupán 70 lakos rendelkezik autóval (míg a hetvenből néhánynak egynél több autója van).

200 FŐ BIRTOKOLJA
AZ ÖSSZJÖVEDELEM
75 %-ÁT

200 FŐ OSZTOZIK
ÖSSZJÖVEDELEM
KEVESEBB MINT
2 %-ÁN

A **600** FŐS KÖZÉPRÉTEGÉ
AZ ÖSSZJÖVEDELEM **33** %-A

A lakosságnak nagyjából egyharmada jut tiszta, iható **vízhez**.

A falu 670 felnőtt lakójának fele **írástudatlan**.

A 3500 hektáros **földterületből** 3,5 hektár jut egy főre. Az egész földterületből 406 hektár termőföld. 812 hektár legelő. 1102 hektár erdő. 1160 hektár sivatag, tundra, kövezet és más terméketlen föld. Az erdőségek rohamosan pusztulnak, a kopár földterületek egyre növekednek. Az egyéb földek kiterjedése nagyjából változatlan. A rendelkezésre álló területek 83 %-a vegyszerezett, de csak 40 %-a termőföld, mely a 270 leggazdagabb és legjobban táplált emberé. E földek túlzott vegyszerezése okozza a tavak és kutak szennyezettségét.

A föld fennmaradó hatvan százaléka, a vegyszerezett 17 %-ával, adja a gabona és más haszonnövények 28 %-át az emberek 73 %-a számára. Az átlagos gabonatermés egyharmadát a gazdagabb falusiak takarítják be.

A falu 1000 lakosából öten katonák, heten tanárok, egy orvos, három menekült, akiket hazájukból a háború vagy az éhínség űzött el.

A falu köz- és magáncélú évi teljes **költségvetése** 3 millió dollár fölött van — ebből 3000 dollár jutna 1 főre, ha a pénzt egyenlően osztanák el (de, mint láttuk, ez nem így van).

A teljes 3 millió dollárból 181 ezret fegyverekre és hadviselésre, 159 ezret oktatásra, 132 ezret egészségügyre költenek.

A falu többszörösen porrá tudná zúzni önmagát a föld alatt felhalmozott nukleáris fegyverkészletével. A fegyverarzenál csupán 100 ember ellenőrzése alatt áll. A többi 900 mély aggodalommal figyeli őket, hogy vajon tanulnak-e mindebből. S ha igen, vajon működésbe hozzák-e ezeket a fegyvereket nemtörődomségből vagy technikai ügyetlenségből? És ha nem is mulasztanak el döntéseket hozni a fegyverek leszereléséről, a világfaluban hol helyezik el a radioaktív anyagokat, amelyekből a fegyverek készülnek?

AZ EU DIÓHÉJBAN

Európai Unió - mérföldkövek (1951-2007)

- 1951: Montánunió**
Belgium, Franciaország,
Hollandia, Luxemburg,
Németország, Olaszország
 - 1958: Európai Gazdasági Közösség**
Belgium, Franciaország,
Hollandia, Luxemburg,
Németország, Olaszország
 - 1973: Európai Közösségek (9)**
csatlakozott Dánia,
Nagy-Britannia és Írország
 - 1981: Európai Közösségek (10)**
csatlakozott Görögország
 - 1986: Európai Közösségek (12)**
csatlakozott Portugália
és Spanyolország
 - 1995: Európai Unió (15)**
csatlakozott Ausztria,
Finnország és Svédország
 - 2004.05.01.: Európai Unió (25)**
csatlakozott Ciprus,
Csehország, Észtország,
Lengyelország, Lettország,
Litvánia, Magyarország,
Málta, Szlovákia és Szlovénia
 - 2007.01.01.: Európai Unió (27)**
csatlakozik Bulgária
és Románia
- Az Európai Bizottság 2004. október 5-én azt javasolta, hogy kezdjék meg a csatlakozási tárgyalásokat Törökországgal, azzal a feltétellel, hogy a tárgyalásokat felfüggesztik, ha Ankara visszatér az emberi jogok területére. A végül döntést az EU-tagok állam- és kormányfői hozzák meg 2004. decemberében.

Forrás: q&u / MTI Rt. Sajátadatok

Mi volt az EU létrejöttének célja és mozgatórugója?

Biztonságpolitika

Az II. világháborút követően létrejött Montánunió eredeti célja nem volt más, mint hogy véget vessen a szomszédos európai országok közötti ismétlődő, véres háborúknak.

Közös Piac

Az 1958-as Római szerződéssel létrejött az Európai Gazdasági Közösség (EGK), más néven a közös piac. Megegyezés születik az élelmiszer-termelés közös szabályozásáról is, ezzel sikerül leküzdeni az élelmiszerhiányt; hamarosan már az élelmiszer-felesleg okoz fejtörést.

Emberi jogok

1968 májusát a párizsi diáktüntetések teszik emlékezetessé; számos társadalmi és magatartásbeli változás forr össze „a 68-as nemzedék” nevével.

Regionális fejlesztéspolitika

1973-ban kilencre nő a tagállamok száma. Megkezdődik a munkahelyteremtést és az infrastruktúrafejlesztést célzó átutalások folyósítását Európa elmaradottabb területei számára.

Egységesülő EU

1993-ban aláírják az Európai Unióról szóló Maastrichti Szerződést, megvalósul az egységes piac és a négy szabadság: az áruk, szolgáltatások, személyek és tőke szabad áramlása.

Az Európai Uniónak 2007 óta 27 tagállama van.

Mi célból jött létre az EU?!

- Biztonságpolitika
- Közös piac, gazdasági érdek
- Közös jog- és értékrend

A HÁROM HATALMI ÁG

1. POLITIKA, JOGALKOTÁS

FELADATA a szakértők által előkészített stratégiai és **elvi** döntések meghozatala, a **jogalkotás**, a fejlesztési irányok, költségvetési és szabályozási **keretek** meghatározása, egységesítése, harmonizációja.

TAGJAI választott képviselők.

ELVILEG a politika független, nem vehet részt közvetlenül a megvalósításban és ellenőrzésben.

A GYAKORLATBAN azonban a jogalkotás és a végrehajtás nem mindig válik szét. A miniszterelnök, az EU Bizottság elnöke, egy cég-tulajdonos vagy polgármester sokszor egyszerre „törvényhozó és végrehajtó”.

Parlament – Tanács - Bizottság

Az EU egyedülálló intézményi struktúrával rendelkezik:

- A tagállamok és az EU vezetői az **Európai Tanács (European Council)** keretében határozzák meg az átfogó uniós prioritásokat. Az EU átfogó politikai irányvonalát az Európai Tanács határozza meg, jogalkotási feladatokat azonban nem lát el.

Az uniós jogalkotás három intézmény feladata. Ezek:

- Az Európai Unió polgárai által közvetlenül megválasztott és őket képviselő **Európai Parlament**
- Az EU egészének érdekeit az **Európai Bizottság (European Commission)** képviseli, amelynek tagjait a tagállami kormányok nevezik ki.
- A tagállami kormányok érdekképviseleti intézménye az **Európai Unió Tanácsa (Council of the European Union)** A Tanács elnökségét felváltva tölti be egy-egy tagállam.

A HÁROM HATALMI ÁG

2. VÉGREHAJTÁS, JOGALKALMAZÁS

FELADATA a politikai, stratégiai döntések gyakorlati megvalósítása, a jogalkalmazás és kivitelezés.

TAGJAI szakértők, felkért, kinevezett, megbízott szakmai vezetők, felkészült intézmények és vállalatok.

ELVILEG és ideális esetben ezek a politikától és érdekcsoportoktól független, átlátható és számon kérhető szervezetek.

A GYAKORLATBAN minél kevesebb a szereplő és minél gyengébb a szabályozás, annál több az összefonódás és hatalomkoncentráció.

Bizottság = „kormány”,

E három intézmény a **rendes jogalkotás** (régében együtt döntési) eljárás keretében fogadja el az Unió-szerte alkalmazandó szakpolitikákat és jogszabályokat. Az alapelv az, hogy a Bizottság új jogszabályokat javasol és a Parlament, valamint a Tanács elfogadja őket. A végrehajtásért a Bizottság és a tagállamok felelnek.

Az **Európai Bizottság** az Európai Unió egyik legfontosabb intézménye, az EU „kormánya”. Az egyes uniós tagállamokból kinevezett 27 biztos mindegyike az elnök által meghatározott, saját szakpolitikai területért felelős.

A Bizottság napi működéséről a Bizottság személyzetének tagjai - adminisztrátorok, jogászok, közgazdászok, fordítók, tolmácsok, titkársági alkalmazottak stb. - gondoskodnak, akik főigazgatóságoknak nevezett szervezeti egységek keretén belül dolgoznak.

A Bizottság a következő **tevékenységek** útján felügyeli és hajtja végre az uniós szakpolitikákat:

- Új jogszabályokra vonatkozó javaslatok benyújtása a Parlamentnek és a Tanácsnak
- az EU költségvetésének az irányítása és a finanszírozás elosztása
- az uniós jogszabályok végrehajtása (a Bírósággal együtt)
- az EU nemzetközi képviselése, például az EU és más országok közötti megállapodásokra vonatkozó tárgyalások lebonyolítása.

A HÁROM HATALMI ÁG

3. ELLENŐRZÉS, JOGORVOSLAT

FELADATA a politikai döntések normakontrollja és a megvalósítás ellenőrzése.

TAGJAI bírók, ügyészek, ellenőrző és számvizsgáló hivatalok.

ELVILEG az ellenőrzés a jogalkotástól és jogalkalmazástól is független szervezet.

A GYAKORLATBAN a legfőbb ügyészt és alkotmánybírókat a politika választja, így itt sem valósul meg teljesen a hatalmi ágak elválasztása.

Bíróság, számvevőszék, szakbizottságok

Egyéb kulcsszereplők

Az Unió működésében alapvető szerepet a luxemburgi székhelyű **Európai Bíróság**, amely elősegíti a jogszabályok érvényre juttatását, illetve a **Számvevőszék**, amely az Unió tevékenységeinek finanszírozását ellenőrzi

Szerződések

Valamennyi uniós intézmény hatásköreit és feladatait a Szerződések határozzák meg, amelyek az EU összes tevékenységének az alapját képezik. Ugyancsak e szerződések állapítják meg az uniós intézmények által követendő szabályokat és eljárásokat is. A Szerződéseket valamennyi uniós ország állam-, illetve kormányfői elfogadták, tagállami parlamentjeik pedig ratifikálták.

Intézményközi szervek

A fejlesztéspolitika szempontjából két legfontosabb intézményközi szerv a civil társadalmat, a munkáltatókat és az alkalmazottakat képviselő **Európai Gazdasági és Szociális Bizottság**, illetve a **Régiók Bizottsága** a regionális és a helyi hatóságokat képviseli.

Unió alapelvek

Európai Unió

A négy szabadságelv

- áruk szabad áramlása
- tőke szabad áramlása
- szolgáltatások szabad áramlása
- személyek szabad mozgása

Az uniós fejlesztéspolitika alapelvei 1

A regionális politika célja az európai régiók közötti gazdasági és társadalmi **egyenlőtlenségek mérséklése** részben az egységes belső piac kialakítása érdekében, részben az Unió által hasonlóan kiemelten kezelt társadalmi szolidaritás jegyében.

A célt az Alapok **gazdasági szerkezetátalakítást** célzó, egyúttal a társadalom különböző csoportjai számára egyenlő esélyeket biztosító projektek támogatásával érik el. Az Alapokból a tagállamok, régiók elsősorban **(nemzeti) fejlesztési tervek** kidolgozásával hívhatnak le támogatást.

A 2014-2020-as időszakra az Európai Bizottság a nemzeti fejlesztési terveket szerződésbe foglalja, **Partnerségi Megállapodást** köt a tagországokkal, melyben szigorúan kitűzött, számszerű célokat határoz meg a támogatandó fejlesztések számára.

A tervek megvalósítása ágazati vagy regionális keretek között szerveződik ún. **Operatív Programok (OP)**, nagy projektek (pl. közlekedés) és számtalan különféle célú és nagyságrendű pályázat program keretében történik. A projekt jellegétől és méretétől függetlenül minden uniós pályázatra és fejlesztési programra érvényes az ún. **horizontális politikák**

- A **fenntartható fejlődés** elve szerint a támogatások odaítélésénél figyelembe kell venni a gazdasági fejlődés, a társadalmi szolidaritás (pl. munkahelyteremtés) és a környezeti fenntarthatóság érvényesülését.
- Az **esélyegyenlőség** alapelve szerint mindenki számára egyenlő esélyeket kell biztosítani a támogatások felhasználóval létrejövő beruházások, szolgáltatások és minden eredmény igénybeviteléhez, különös tekintettel a nők és férfiak esélyegyenlőségére, az akadálymentesítésre és az etnikai kisebbségekre.

Uniós alapelvek

Horizontális alapelvek, amelyek minden fejlesztési tevékenységre érvényes:

- Esélyegyenlőség
- Fenntarthatóság

A regionális fejlesztéspolitika alapelvei:

- Programozás
- Koncentráció, adicionalitás
- Partnerség
- Szubszidiaritás, többszintű kormányzás

Az Uniós fejlesztéspolitika alapelvei 2

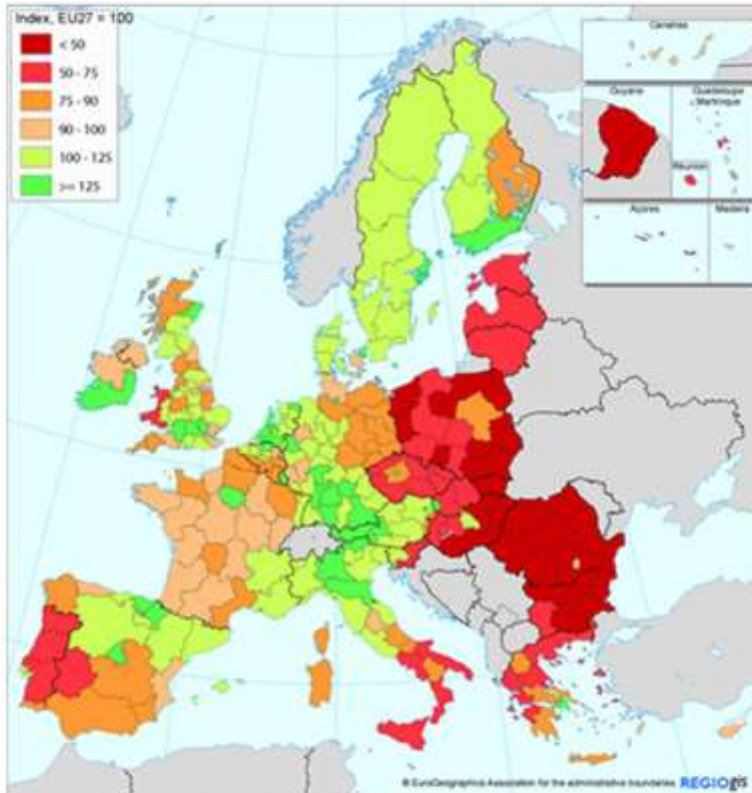
Legyen az sokmilliárdos állami nagyberuházás vagy egy kis civil szervezet párezer forintos helyi programja, vonatkoznak rá a regionális fejlesztéspolitika alapelvei:

- A **koncentráció és adicionalitás** alapelve megköveteli, hogy a támogatásokat a leginkább elmaradott régiókra kell koncentrálni, és oda kell összpontosítani a pénzügyi források jelentős részét. A Közösség által nyújtott pénzügyi támogatás minden esetben csupán kiegészíti az adott ország fejlesztési pénzeszközeit, nem helyettesíti, csak hozzájárul a nemzet területfejlesztési stratégiájához, amelyet azonban összhangba kell hozni a Közösség strukturális politikájával.
- Kiemelten fontos a **partnerség**, azaz a különböző érdekcsoportok, érdekképviselők közreműködése a programok és projektek előkészítésében, végrehajtásában és ellenőrzésében. A vertikális együttműködés az Európai Unió és a tagállamok intézményei, valamint a régiók közötti, míg a horizontális a regionális és helyi hatóságok, oktatási intézmények, civil szervezetek, vállalatok és szociális partnerek, az egyes ágazatokhoz tartozó intézmények szoros együttműködését feltételezi
- A **programozás** alapelve tiltja elszigetelt projektek támogatását. A pályázati rendszereknek és a támogatott projekteknek bele kell illeszkedniük a hosszabb távú, komplex, ágazati vagy területi fejlesztési stratégiákba és programokba, az egyes projektek célja eszközei és időbeli ütemezésük egymásra épül.
- A **szubszidiaritás és többszintű kormányzás** azt jelenti, hogy döntéseket és a végrehajtást a lehető legalacsonyabb területi szinten kell meghozni, amelyen az a leginkább átlátható, és a leghatékonyabban, a legnagyobb kompetenciával megtehető. Cél a vonatkozó uniós és nemzeti jognak való megfelelés, hogy fejlesztés igazodjék a helyi adottságokhoz, aktivizálják a helyi erőforrásokat, valamint növekedjék a helyi szintek felelőssége.

Különbségek

Az Európai Unió területe 4,5 millió km².
A 27 tagállamban közel 500 millió ember lakik.

A jövedelmi viszonyok között jelentős eltéréseket látunk.
Cél a pirossal jelölt „konvergencia régiók” felzárkózása legalább az uniós átlaghoz.

Főtér és külváros

Miért van szükség regionális fejlesztéspolitikára?

Kezdjük néhány sztereotípiával:

EU-falva főtere és belvárosa - Berlin, Brüsszel, Párizs – szép, gazdag környék. Közismert, látványos épületek, árubeség az üzletekben, remek közszolgáltatások, jó utak, pontos közlekedés. Stabil jogrend, kiszámítható demokratikus intézményrendszer, nyílt verseny és kis korrupció. Gazdagság, Euro-zóna, mindenki több nyelven beszél...

EU-falva külvárosa szegényes, rossz házak, földutak, rossz életkörülmények és még rosszabb kilátások, korrupció és zűrzavaros politikai helyzet...

Téves!

Természetesen van igazságalapja a fenti általánosításoknak, de előítéletesség és hiba lenne beletörödni és elfogadni a sztereotípiákat valóságként!

A gazdasági és társadalmi különbségek oka az eltérő történelem, az eltérő „geopolitikai adottságok”! Portugália vagy Görögország sincs jobb gazdasági helyzetben, mint Közép-Kelet Európa.

Belgiumban, az EU „fővárosában” évekig nem volt kormány a flamand-vallon ellentét miatt. Franciaországban pár évenként megáll az élet az általános sztrájkok miatt.

Minden ország színes kultúrát, nyelvet, természeti és emberi értékeket hozott az EU-ba! **Nem rosszabb, csak más!**

Változó célok

A **kohéziós politika** eredeti célja a „Főtér és a Külváros” közötti fejlettségi különbségek csökkentése volt.

A vonat ablakából...

Aki a világ bármely nagyvárosába érkezett már vonattal, az ablakon kitekintve először külvárosokat, ipartelepeket, szegényes vasút-menti házakat lát. Beljebb érve feltűnnek a bevásárlóközpontok, egyre szélesebb és forgalmasabb utak. Végül a nyüzsgő belváros, kávézók, üzletek, modern irodaépületek és sétálóutcák.

Nagyjából ez maga a kohéziós politika: ha bárhol Európában kinézünk a vonatablakból, szép, jellegzetes, de életminőség tekintetében hasonló színvonalú, és semmiképp sem lehangoló látvány fogadjon minket.

A kohéziós törekvések eredeti célja az egységesebb és mindenki számára elérhető infrastruktúra, víz, csatorna, távfűtés, áram, internet, könyvtár, iskola, kórház, hivatal, közbiztonság, munka, jobb hozzáférés a közszolgáltatásokhoz, egyenlőbb esélyek, emberhez méltó életminőség...

A Kohéziós Politika célja azonban változik, és nem feltétlenül az előnyére. Az EU Info regio honlap szerint ez lesz 2014 után:

Cél

Az EU regionális politikája befektetési politika, amelynek célja a munkahelyteremtés, a versenyképesség, a gazdasági növekedés, az életminőség javítása és a fenntartható fejlődés. A befektetések az Európa 2020 stratégia megvalósítását segítik elő.

A regionális politika emellett arról is tanúbizonyságot tesz, hogy az EU szolidaritást vállal a kevésbé fejlett országok és régiók iránt, hiszen a leginkább rászoruló területeknek és ágazatoknak nyújt anyagi támogatást.

A regionális politika célja az európai régiók között máig is fennálló jelentős gazdasági, szociális és területi egyenlőtlenségek mérséklése. Ezek az egyenlőtlenségek hosszú távon aláásnának bizonyos uniós vívmányokat, pl. a kiterjedt egységes piacot és a közös valutaként használt eurót.

Új célok 2014 után..

Idézet a hivatalos EU inforegio honlapról:

„Az EU regionális politikája **befektetési politika**, amelynek **célja** a munkahelyteremtés, a versenyképesség, a gazdasági növekedés, az életminőség javítása és a fenntartható fejlődés. (...) A regionális politika célja az európai régiók között máig is fennálló jelentős gazdasági, szociális és területi egyenlőtlenségek mérséklése. Ezek az egyenlőtlenségek hosszú távon aláásnának bizonyos uniós vívmányokat, pl. a kiterjedt egységes piacot és a közös valutaként használt eurót.”

Magyarán:

- Az EU „jó fej”, de alapjában mégiscsak egy gazdasági érdekközösség! A szolidaritás helyes dolog, de a hátrányos térségeket leginkább azért szüksége „felhúzni” az uniós átlaghoz, hogy ne veszélyeztessék az EU egészének gazdasági növekedését.

A „Klub Maastricht” feltételei

Maastrichti Szerződés (1992.02.07.)

A Maastrichti Szerződést 1992. február 7-én írták alá. A szerződés értelmében a valutaunió tagországainak az alábbi konvergenciakritériumoknak kell megfelelni.

Infláció

(az áremelkedés legfeljebb 3,5% lehet)

Cél: nagymértékű árstabilitás

Forrás: ECB / Európai Bizottság / GLOBUS
MTI Rt. Sajtóadatbank

(2002-es adatok)

Államháztartási többlet vagy hiány

(legfeljebb a GDP 3%-a lehet)

Cél: stabil pénzügyi helyzet

Államadósság mértéke a GDP %-ában

(nem lehet több a GDP 60%-nál)

Cél: kisebb mértékű államadósság

Miskolc = „EU-falva”!

Mi az európai kohéziós dilemma lényege? Van nálunk „EU-falva”!

Miskolc maga EU!

Az acélváros szép főutcája, Opera és kocsonyafesztivál, a Lillafüredi Kastélyszálló, a Diósgyőri Vár, a Barlangfürdő...

...és a konfliktusokkal terhelt Avasi lakótelep, a szemétkerakóvá vált Bábonyibérc.

London keleti külvárosai vagy Miskolc-Avas városrész: ugyanaz a jelenség, ugyanaz a probléma!

Ki nem mondott célok? képmutatás?

Miskolc vagy az egész EU: a feszültségek oka alapvető oka a szegénység, munkanélküliség, kilátástalanság, nem pedig etnikai vagy kulturális különbségek!

Vannak a **kohéziós politikának** olyan céljai is, amit tán nem illik hangosan kimondani, de hozzátartozik a teljes képhez:

- A faluszélen is legyen elég jó az élet ahhoz, hogy ne akarjon mindenki a belvárosba költözni!
- A kevésbé fejlett térségek lakói legyenek elég fejlettek ahhoz, hogy tudjanak a helyben dolgozni és termelni...
- ... és még inkább, legyen elég pénzük olyasmiket vásárolni maguknak, amit a „belvárosban lakók” árulnak!

Egyes számítások szerint a fejlesztési források kétharmada visszamegy a támogató országokba, megbízási díjakon, partnerségeken és kötelezően igénybe vett szolgáltatásokon keresztül...

Hangsúlyozzuk: az Európai szabadságjogok, a szolidaritás és esélyegyenlőség nem csak „preambulumbba” írott malaszt, hanem valós, megélhető értékrend!

A baj csak az, hogy a jelenlegi gazdasági és politikai berendezkedés nem támogatja a rendszerszintű szerkezeti változásokat, nem a problémák gyökereit és okait számolja fel, csak az okozatokat kezeli!

Zöld alapelvek

Egyenlőség ?! **Igazságosság!!!**

A fejlettségi különbségeket az adott terület sajátosságaihoz rugalmasan illeszkedve kell mérsékelni!

Növekedés = nagyobbak leszünk

Fejlődés = jobbak leszünk, minőségi változás

A szerkezeti okokat változtatjuk meg, vagy csak az okozatokat kezeljük?

Axiómák, dogmák, oximoronok

Az **axióma** különféle okok miatt nem megkérdőjelezhető, megállapított alaptény, alapigazság, kiindulási feltétel, amit adótnak veszünk az érvelések során.

A **dogma** olyan alapelv vagy vélemény, amelyet túlzott tekintély véd, ezért vizsgálni, vitatni vagy kétségbe vonni sem szokás.

Az **oximoron** egymást kizáró, egymással ellentétes fogalmakat foglal szoros gondolati egységbe, általában jelzős szerkezetbe.

Zöld szempontból a világ és az Európai Unió működésében is felfedezhetők eleve helyesnek hirdetett tételek, vagy ellentmondásos tézisek. Önre bízunk annak eldöntését, hogy ezekből mi tekinthető axiómának és melyek a dogmák:

- *A gazdasági növekedés a jobb életminőség garanciája.*
- *A gazdaság stagnálása vagy csökkenése kudarc és veszteség.*
- *A modern, széles közutak elvezetik a gépjárműforgalmat.*
- *Az egészséges környezet érdekében mindenhol szükséges a csatornahálózat kiépítése.*
- *A közbeszerzések a vállalkozások esélyegyenlőségét szolgálják.*
- *A versenyképesség növelése és a munkahelyteremtés a felzárkóztatás célja.*
- *A jobb és mindenki számára elérhető képzés vezet az esélyegyenlőséghez.*
- *A gazdasági növekedés fenntartható...*
- *...sőt lehet intelligens, inkluzív növekedés is.*

Zöld alapelvek

A fenntarthatóság régi, „puha” modellje:

A fenntarthatóság újabb, „kemény” modellje szerint a „három pillér” nem egyenrangú!

- A társadalom jólléte a **cél**,
- amelyhez a gazdaság **eszköz**,
- a környezet pedig **feltétel**!

Fenntartható társadalom

„A gazdagság nyilván nem lehet a keresett jó, mert csak arra való, hogy felhasználjuk, s nem önmagáért, hanem másért van.” (Arisztotelész)

A **fenntartható fejlődés** valójában csak az emberi társadalomra vonatkozik. Az emberiség nem képes a természetet, környezetét, a univerzum rendszerét fenntartani!

A **fenntartható társadalomnak** a külső feltételekhez a belső, társadalmi feltételek helyes megválasztásával kell alkalmazkodnia.

A fenntartható fejlődés célja a folytonos szociális jólét anélkül, hogy az ökológiai eltartó-képességet meghaladó módon növekednénk. E jólét megvalósulásához a gazdaság eszköz, a környezet pedig feltétel.

A jelenlegi értékrendben a gazdaság a cél, s a jó gazdaság érdekében az ember és a környezet eszközzé válik.

A gazdasági növekedés nem jelenti automatikusan a társadalmi jólét megvalósulását, vagy a környezet értékeinek megóvását, sőt!

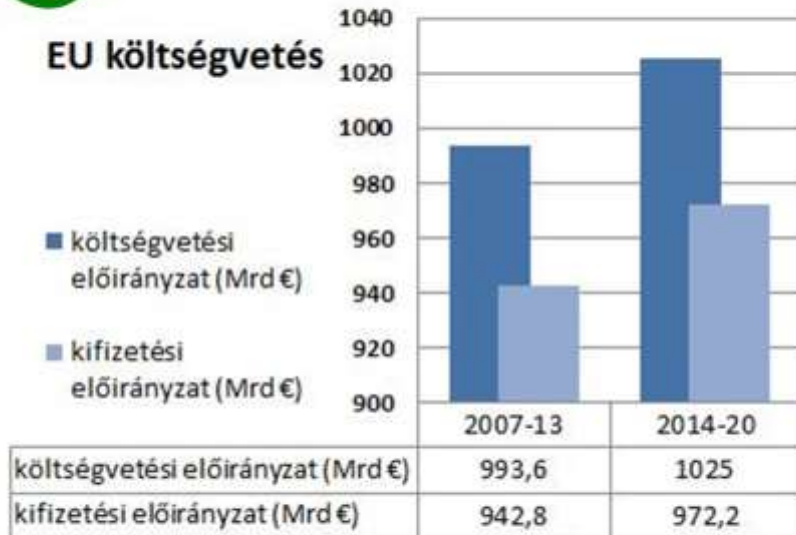
- **A technokrata megközelítés alapkérdése: a hogyan?**
Hogyan érjünk el A pontból B-be?
- **A fenntarthatóság alapkérdése: mit, miért?**
Miért kell nekünk A pontból B-be jutnunk?

A fenntarthatóság megvalósítása a **jelenségek okainak** vizsgálatát igényli. Ha mindig csak az okozatokat kezeljük, mindaddig, amíg az okok fennállnak, egyre bővülő módon **újratermeljük az okozatot**, a társadalmi és környezeti problémákat. Például: a szegénység nem oka a fenntarthatatlanságnak, hanem következménye. A környezeti problémákat is technikai válaszokkal, beruházásokkal kívánjuk orvosolni, amelyek átterheléseket, vagy máshol, újabb és nagyobb környezeti terheléseket hoznak létre.

EU 2014-20: ~ 1030 Mrd €

EU költségvetés

KÖTELEZETTSÉGVÁLLALÁSI ELŐIRÁNYZATOK 2014–2020	
1. Intelligens és inkluzív növekedés	494763
ebből: Gazdasági, társadalmi és területi kohézió	379.243
2. Fenntartható növekedés: természeti erőforrások	386472
ebből: Piacokhoz kapcsolódó kiadások és közvetlen kifizetések	283.051
3. Biztonság és uniós polgárság	18809
4. Globális Európa	70000
5. Igazgatás	63165
ebből: Az intézmények igazgatási kiadásai	51.000
6. Ellentételezések	27
ÖSSZES KÖTELEZETTSÉGVÁLLALÁSI ELŐIRÁNYZAT	1033236
a GNI %-ában	1,08%
Előirányzott kifizetések 2014-20	987.599
a GNI %-ában	1,03%

Az EU költségvetése

Az Európai Unió hét évre határozza meg költségvetését, mintegy 1030 milliárd euro nagyságrendben. (1025-1033 Mrd lehet az elfogadott főösszeg) **Legyen 1 Mrd EUR egy egység.**

A hétéves költségvetés egyszerűen úgy áll össze, mintha „EU-falva” megnézné az idei (2013-as) költségvetését – ez 146,4 egység – és egyszerűen felszorozná hét évvel.

Így jön ki az $146,4 \cdot 7 = 1024,8$. kerekítve 1025 egység a hét évre.

Ez a 27 „utca” – a 27, illetve Horvátországgal a várható 28 tagállam – teljes nemzeti jövedelmének 1 %-a.

Vagyis várhatóan egy tartható költségtétel.

Nem minden kifizetés történik meg az adott pénzügyi időszakban, lehetnek az utolsó években lekötött, de a ténylegesen a következő ciklusban kifizetendő tételek is. A tényleges kifizetéseket és a várhatóan áthúzódó, mintegy 50 egységnyi kiadást is betervezik.

A 2007–2013-as és a 2014–2020-as többéves pénzügyi keret összehasonlítása

(2011-es áron számítva)

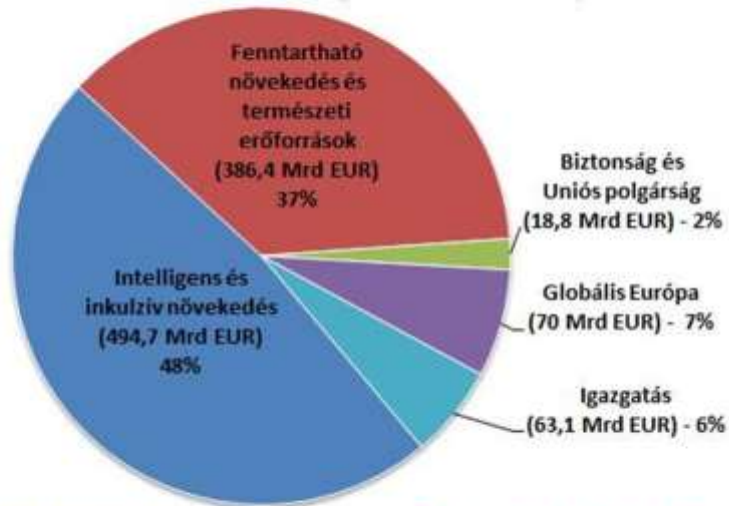
2011-es áron számítva		2007-2013	2013	2013 * 7	2014-2020
Kötelezettségvállalási előirányzatok	milliárd EUR	993,6	146,4	1 024,8	1 025,0
	a GNI százalékában kifejezve	1,12%	1,12%		1,05%
Kifizetési előirányzatok	milliárd EUR	942,8	137,8	964,4	972,2
	a GNI százalékában kifejezve	1,06%	1,05%		1,00%

A kifizetéseket illetően a jelenlegi 942,8 milliárd euróról 972,2 milliárdra növelte. A keret összege megfelel az Unió várt bruttó nemzeti jövedelmének 1,05%-ának, ami kevesebb a jelenlegi 1,12%-nál.

Mire mennyi ?

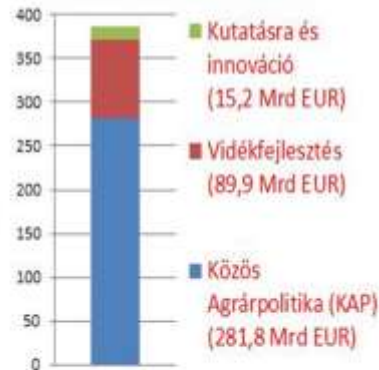
EU 2014-20 költségvetési előirányzatok

Intelligens és Inkluzív növekedés

Fenntartható növekedés: természeti erőforrások

A költségvetés fő összegei

A 2014-2020-as többéves pénzügyi keret 5 fejezetből fog állni.

Az Európai Bizottság javaslata szerint **intelligens és befogadó növekedésre** fordítható a teljes keretösszeg fele, közel 500 Mrd euró. Ebből 162,6 milliárd euró jut a konvergencia, és 38,9 az átmeneti régióknak (vagyis a legszegényebb és fejlődő térségeknek), 53,1 milliárd a versenyképességi régióknak. Külön pénzalapokat hoztak létre területi együttműködésre, kohézióra, kutatási és innovációs fejlesztésre. 40+10 milliárd euró jut az új, ún. európai összekapcsolódási eszköz megvalósítására, ami lényegében kiemelt energetikai, közlekedési és infó-kommunikációs beruházásokat jelent.

A költségvetés 37 %-a a **"fenntartható növekedés": természeti erőforrások** fejezetben található. (Milyen is az a "fenntartható növekedés"?)

Itt található a Közös Agrárpolitika (KAP) fedezete, amely a földhasználat és mezőgazdasági termelést szabályozó pénzügyi eszköz lehetne. A KAP második pillére a versenyképességre, az innovációra, az éghajlatváltozás elleni küzdelemre, élelmezésbiztonságra, élelmiszersegélyre; mezőgazdasági válságokra és a környezetvédelemre helyezi a hangsúlyt.

A **Biztonság és Uniós Polgárság** fejezetből oktatási, kulturális, a migrációval kapcsolatos kihívásokra jut forrás, illetve a polgári védelemre. 70 milliárd euró a **Globális Európa** fejezetre, mely összeget az EU-n kívüli fellépés eszközeire különítené el a Közösség; 62,6 milliárd euró az **adminisztráció** területére, mely költség az Európai Unió intézményeinek fenntartására és annak, a körülbelül 44 ezer munkavállaló fizetésére, akik uniós intézményeknél dolgoznak. Ez a teljes összeg 6 %-a, ami viszonylag alacsony arány!

Mitől lesz jó egy fejlesztés?

- Lehet(ne) jól és költséghatékonyan metrót építeni.
- Lehet rosszul falunapot szervezni, gagyi vásárral.
- Lehet sikeres egy helyi pékség modernizálása.
- Lehet löszdombok alá alagútsort építeni... sajnos.
- Lehet díszburkolatos-szökőkutas főtérre költeni milliókat, és meg lehet tölteni étellel pár jó közösségi programmal, piaccal is...
- Lehet pár értelmes képzéssel keresett szakmát tanítani.
- Lehet divatos „eus” képzésekre pazarolni a forrásokat, hogy munkalehetőség sose lesz belőle...

Mitől jó egy projekt?

Legyen az

- közösségi képzés, szemléletformáló program
- egy közös falunap vagy kisebb nagyobb rendezvény,
- egy iskola- vagy kórházépület felújítása
- komolyabb csatornázás és szennyvíz-kezelő telep építés
- netán vasút-, kerékpárút vagy metróépítés

az igazán jó projektek ismérvei hasonlóak: egymásra épülő programokba illeszkedő, pontos, ütemezett programterv, hatékony kivitelezés, átlátható, elszámoltatható és felelősen végzett kivitelezés.

A tevékenységek **célja** azonban mindig az életminőség javítása.

Vajon minden uniós fejlesztés, beruházás, képzés javítja az életminőséget és esélyeket, vagy akadnak öncélú, fölösleges projektek és pazarló presztízsb beruházások is?

A Maslow-piramis

„Félsikerek”

Ha **maga az építkezés az öncél**, bekódolódnak a konfliktusok és fenntarthatatlanság:

- Biztos kellett egy alagútsor a somogyi löszdombok alá, kellett völgyhíd a dél-balatoni lankákra – vagy csak a cégeknek kellett munka?
- Nem lett volna jobb a hármas metrót meghosszabbítani Káposztásmegyeryig és Ferihegyig, mint a közösségi közlekedéssel sűrűn ellátott belváros alá építeni a négyest?
- A gyógynövény-termesztő képzésből lehet karriert építeni, vagy legalább megélni?
- Kell szökőkút tízmilliókért egy főtér járósíntjére, ha csak nyáron működhet jó drágán, piszkos vízében gyerekek pancsolnak?

Félsikerek

Az EU régiók vagy épp egy „EU-falva” méretű település társadalmi fejlettségének egyik legfontosabb mutatója a **közszolgáltatások** elérhetősége:

- Infrastrukturális szolgáltatások (energia gáz, áram, ivóvíz, szennyvízcsatorna, közlekedés, kommunikáció, internet)
- Humán szolgáltatások (egészségügyi ellátás, gyermek és idősgondozás, iskola és szakképzés, közbiztonság, sport, kultúrához való hozzáférés)

A fejlesztési beruházások és műszaki megoldások egy része erőforrás-gazdálkodási (gazdasági és ökológiai) szempontból legalábbis kérdéses. Tény, hogy minél nagyobb és összetettebb a projekt, annál nagyobb a korrupció és jogi-gazdasági elakadások lehetősége is. A komplex beruházások esetén már a pusztán nagyságrendjük és összetettségük miatt előfordulhat határidőcsúszás, vagy menet közben jelentkező kivitelezési és gazdasági akadályok. Ezek jó része tervezhető, vagy menet közben orvosolható.

Egy példa arra, amikor az eszköz öncéllá válik:

Fontos **cél**, hogy a szennyvíz ne okozzon közegészségügyi vagy ökológiai károkat élővizekben és ivóvízbázisokban. Nagyobb településeken indokolt **eszköz** a szennyvíz elvezető csőhálózat és tisztító-telepek kiépítése és működtetése. Kistelepülések és tanyák esetén a kis gyökérszűrők, a szikkasztás és szippantós autók már beváltak és helyi léptékben fejleszthetőek.

Ha azonban a regionális csatornahálózat és nagy szennyvíztisztító beruházás válik **öncéllá**, fenntarthatatlan presztízsberuházásokra pazarlunk forrásokat: a sokmillió földmunka, csővezetékek, átemelők és rákötések kiépítése, majd a szennyvíz „utaztatása” 20-30-40 km-re összességében több környezetterheléssel jár és a magasabb üzemeltetési költség sohasem térül meg.

Életciklus és optimum!

A jó projektek ismérvei:

- Jó programkeret és projektterv,
- felelős és jó kormányzás,
- hatékony kivitelezés,
- átláthatóság és elszámoltathatóság.

Az igazán jó fejlesztések két méltatlanul háttérbe szorult ismérve:

1. **Életciklus szemlélet!**
Tervezés és építés – működés és fenntartás – bontás és újrahasznosítás „bölcsőtől bölcsőig”.
2. **Optimum keresése!**
Ne olcsó legyen, ne divatos, hanem megfelelő, ár-érték arányban optimális! Mit tekintünk sikernek?

Mitől jó egy projekt?

A legfontosabb összefüggés: bármely fejlesztés, a gazdasági folyamatok megváltoztatása változásokat indít el a társadalmi folyamatokban és hatással van a természeti környezet állapotára is.

Az Európai Unió szakirodalmában számtalan **Projekt Ciklus Menedzsment (PCM)** kiadvány és képzés található. A lényeg nem a pályázati nyomtatványok ügyes megfogalmazása hangzatos mondatokkal, hanem a jó és megvalósításra érdemes ötlet!

Mutatóban a legismertebb projekt-kör ábra.

Gondolkodjunk előre!

Politika = „a város ügyeinek intézése”, közélet

„A politika túl komoly dolog ahhoz, hogy a politikusokra lehetne hagyni”

Ez az európai, nemzeti vagy helyi **fejlesztéspolitikára** is igaz! Minél hamarabb kapcsolódunk be a fejlesztési programok kialakításába, annál jobban tudjuk befolyásolni azok tartalmát!

„Enabling / Empowering” = Részvételre képesítés!!!

SKV SK

A holisztikus szemléletű **Stratégiai Környezeti Vizsgálat (SKV)** a fenntarthatósági szempontok figyelembe vételét értékeli a tervezés egyes szakaszaiban. A saját pályázataink előkészítése során akár magunk is elvégezhetünk egy ilyen vizsgálatot – „skv sk” - az érdekeltek bevonásával végiggondolhatjuk és elemezhetjük ötletünket. Az SKV lépései:

- **Helyzetértékelés.** Valós és széleskörű igényre kívánunk választ adni, vagy a saját „fapariánkron lovaglunk”? Mi a cél, és mi az eszköz?
- **Értékrend meghatározása!** Leegyszerűsítve a dolgot: az ismert környezeti hatásvizsgálat (KHV) egy eldöntött beruházás, fejlesztés konkrét hatásait próbálja előrevetíteni, arra keresi a választ, **hogyan** lehet a legkisebb környezetterheléssel megvalósítani a beruházást. Az SKV ezzel szemben inkább azt vizsgálja, hogy **miért** van szükség az adott beruházásra. Biztosan jót teszünk, ha növekedési pályára állunk? A zsigerből adott válasz általában az, hogy a csatornahálózat és vezetékes gáz kiépítése, az útépítés csak jó lehet! De ne feledjük, minden ma létező probléma egy korábbi jóakarató fejlesztés eredménye! Lehet, hogy a lakosok visszasírják majd a szilárd burkolat nélküli, de csendes és forgalom-mentes utcákat? Tudják majd fizetni a bevezetett gázt és a csatornadíjat?
- **Valamit valamiért.** Állítsuk össze a felszámolandó problémák és megóvandó értékek listáját, majd feltenni a kérdést: megéri-e nekünk az adott beruházás, ha az más értékek elvesztésével jár. Feláldozzuk-e csendet és jó levegőt a betonutakért? Akarunk-e cementművet a falu határába az új munkahelyek reményében?
- **Fontossági sorrend és célrendszer.** Ha eldöntöttük, hogy mit és miért akarunk, meghatározhatjuk a konkrét célokat – és egy lendülettel a lehetséges alternatívákat is. A cél legyen mérhető, ellenőrizhető és számon kérhető – azaz indikátorokkal ellátott.
- **A végrehajtás lépései.** Határozzuk meg a szükséges anyagi, emberi, technikai erőforrásokat, az időkereteket és menetrendet, a végleges megvalósítási alternatívát.
- **Hatások és következmények.** Határozzuk meg, hogy mikor tekintjük késznek a projekt egyes elemeit, mikor leszünk elégedettek. Legyenek mennyiségi és minőségi elvárásaink egyaránt.

Ki mit tud?

A feladat egyszerű – kössük össze az összetartozókat!

A helyi lakosok, a közösségért dolgozók ismerik legjobban a környék problémáit és fejlesztési igényeit!
Érdemes bevonni őket a közösségi tervezésbe, programalkotásba, egyeztetésbe minél hamarabb!

Aarhus és civil kurázi

A 2001. évi LXXXI. Törvény a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló, Aarhusban, 1998. június 25-én elfogadott Egyezmény Kihirdetéséről egyike azon törvényeknek, amelyek nem csak a zöld szervezetek, hanem az egész civil társadalom egyik legfontosabb – és sajnos nem eléggé ismert és gyakorolt – jogi vívmánya.

A részleteknek, jogi formuláknak és esettanulmányoknak utána lehet nézni, díóhéjban elég ennyi is: az Aarhusi egyezmény a civil társadalom három kulcsfontosságú pillérét rögzíti jogi keretbe. Ezek

1. az **információhoz való hozzáfutás** passzív és aktív oldala (adatgyűjtés és szolgáltatás, nyilvánosság, aktív közzététel és tájékoztatás elvei és eszközrendszere)
2. a nyilvánosság **döntéshozatalban való részvétele** (a véleménykérés és bevonás rendszere, részvételre bátorítás és képesítés)
3. **igazságszolgáltatáshoz** való jog és hozzáférés.

Civilek, aktivisták, öntudatos polgárok számára az a legfontosabb üzenet, hogy az információs és részvételi jogok gyakorlása olyan jelentőségű téma, amelyre egy civil aktivista sem mondhatja, hogy „nem érdekel, nem is értem, nem akarok jogászkodni, nem akarok politizálni”.

A jogaink alkalmazása, „eröltetése” nem jogászkodás, hanem egy általában elvárt cselekvési forma.

A demokrácia aktív, felelős polgárokat feltételez, akik a közügyekben tájékozódnak, részt akarnak venni azok intézésében és ezért hajlandóak erőfeszítéseket tenni és következetes munkát végezni!

Hogy fejlesszük magunkat?

A fejlesztéspolitika főbb ismérvei:

- **Időtáv:** Hosszú-, közép- és rövidtáv
- **Terület:** európai, nemzeti, térségi és helyi fejlesztések
- **Szakágazat:** infrastrukturális beruházások és humán fejlesztések sok száz szinten
- **Egymásra épülő tervezés:** általános keretterv, szisztematikus ágazati és projekt-tervek

**Kérdezz!
Tájékozódj!
Készülj!
Keress kapcsolatot!
Dolgozz előre!**

Hogyan készülünk a bekapcsolódásra?

A civil aktivisták tehát bekapcsolódhatnak a maguk módján és lehetőségei szerint a fejlesztéspolitikába, a távlati tervek és keretek kialakításába és a konkrét projektek véleményezésébe egyaránt. Érdeemes, mivel így eleve fenntarthatóbb, az előkészítés, megvalósítás és távlati működtetés és továbbfejlesztés tekintetében is jobb minőségű projektekre van esély. Az európai és nemzeti jogszabályok biztosítják és garantálják a társadalmi részvétel lehetőségét, de... sajnos mindig van egy „de”!

Induljunk ki abból, hogy a tervező és irányító hatóságok – az önkormányzati jegyző, a kormány fejlesztési háttérintézményei, és maga az Európai Unió is lehetőséget biztosít a társadalmi részvételre.

Ennek pontos keretei és szabályozása azonban eléggé „rugalmas”. **Folyamatosan és nagyon figyelni kell a fejlesztési híreket és a lakossági véleménykéréseket, mert a „hivatal” sokszor csak ki akarja pipálni a kötelező társadalmi egyeztetés penzumát.**

- Sok helyen elég kifüggeszteni a hirdetéseket a Hivatal bejáratához.. ha épp nem járt a faliújságnál senki, hát istenem...
- A véleménykéréseket meg kell jelentetni honlapokon, ami szintén egy faliújság – el lehet dugni az ilyen hirdetéseket alsóbb lapokra is, nehogy valaki észrevegye...
- A lakossági fórumok és közmeghallgatások szintén inkább pódium-beszédek és hivatalos események, nem érdemi eszmecserék.
- A sokszor igen terjedelmes és szakmai anyagok véleményezésére általában rövid – túl rövid – a határidő. Vagyis ha valaki ki is szúrja egy-egy társadalmi egyeztetés felhívását, az érdemi feldolgozáshoz és véleményalkotáshoz nagyon kevés idő áll rendelkezésre, vagyis sok civil kapacitás kell a gyors és érdemi reagáláshoz.

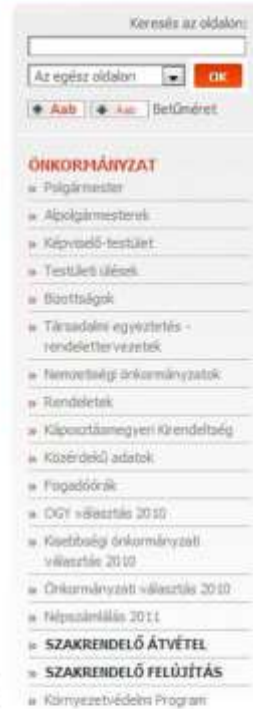
Adatbányászat

Egy „EUFALVA” példa:

- www.ujpest.hu, vagyis
- A főváros 4. kerülete, a közép-magyarországi régióhoz tartozik

Mi van a honlapon?

- Az oldalsávban az elérhetőségek.
- A bizottságok alatt van eldugva a *Városüzemeltetési és Városfejlesztési Bizottság*, de megtalálható a Tervtanács is
- Alatta: Társadalmi Egyeztetés – Rendelettervezetek! Vigyázat, a szabályozás szerint csak a rendeletek töredéke kerül ide egyeztetésre, nagyon rövid átfutási idővel – figyelni kell!!!
- A közérdekű adatok alatt bújnak meg a közzétételi listák és hirdetmények.
- A honlapon megtalálhatók a kerület fejlesztési és egyéb programjai, illetve egy-két kiemelt uniós fejlesztés is, mint a Fötér és Szakrendelő felújítás
- **Ott van minden, csak keresni kell! Rendszeresen és kitartóan!**

Miért érdemes részt venni?

Hol és hogyan tudunk tehát bekapcsolódni?

- Az első és legfontosabb tehát a létező uniós, nemzeti és helyi fejlesztési tervek megértése és az érintett intézményi szereplők megismerése.
- Nincs jobb módszer: folyamatosan **kérdezni, tájékozódni kell!**
- Keressünk rá az „Európai Unió / fejlesztéspolitika” szavakra az interneten, esetleg a településünk vagy szakterületünk hozzáadásával: tucatnyi programot, forrást, hivatalt és véleményalkotót találunk!
- A nagy, távlati programokból látszanak a főbb keretek, irányok, alapelvek és területek – ebből válasszuk ki, ami minket érint és érdekel!
- A korábbi programok ismeretében lehet előre dolgozni! Lehet, hogy az asztalfióknak írunk, de **minden fejlesztéspolitikai mondanivalónk 90 %-ban előre elkészíthető!**
- Legyünk készek gyorsan reagálni! Figyeljük, rendszeresen szemléljük az aktuális és várható kiírásokat a város, nemzeti és uniós honlapokon, hírlevelekben és fórumokon!
- Magyarországonon a civil szervezetekből álló **Zöld Régiók Hálózatánál** (www.zoldregiokhalozata.hu) érdemes kezdeni, de természetesen a **Nemzeti Fejlesztési Ügynökség** országos intézményrendszere és megyei-regionális partnerei jelentik a hivatalos „belépési pontokat” a fejlesztéspolitikába (<http://www.nfu.hu/intezmenyrendszer>).
- Aki eleve az **Európai Unió szintjén** akar tájékozódni és véleményt nyilvánítani, az www.Europa.eu oldalról indulva magyar nyelven is minden szükséges információt, adatot, címet, blogokat, térképeket és mindent megtalál.

Magyar
Természetvédők
Szövetsége
Föld Barátai Magyarország

CEE bankwatch
network

Europe for Citizens
Programme

Az Európai Bizottság és az European Climate Foundation, a Magyar Természetvédők Szövetsége és a CEE Bankwatch Network közvetítésével – támogatást nyújtott ennek a projektnek a költségeihez. A kiadvány a szerzők nézetét tükrözi. Az Európai Bizottság az European Climate Foundation nem tehető felelőssé az abban foglaltak bármilyen felhasználásért.

europa.eu/take-part/facebook/index_hu.htm

Az EU köztisztviselői | Tárgymutató | Honlaptérkép | A

Európai Unió

europa.eu

EUROPA > Szóljon hozzá! > Facebook-fiókok

Kezdőlap

Az Európai Unióról ▾

Az EU szakpolitikai területei ▾

Uni

Kapcsolat

ÁLTALÁNOS INFORMÁCIÓK

Az EU információs
▶ szolgáltatása – Europe
Direct

KAPCSOLATFELVÉTEL AZ UNIÓS INTÉZMÉNYEKNÉL

- ▶ Kapcsolattartó pontok
- ▶ Látogasson el valamelyik uniós intézménybe
- ▶ Honlapokhoz vezető közvetlen hivatkozások
- ▶ Uniós irodák az EU-ban és az EU-n kívül

MARADJ KAPCSOLATBAN

- ▶ Blogok

Facebook-fiókok

Kísérje figyelemmel a

Az EU intézményei, ügynököi
Facebookon - [Használati](#)

- [Intézmények és szervek](#)
- [Ügynökségek](#)
- [Egyéb](#)
- [Az EU képviselői a tagállamokban](#)
- [Uniós irodák a világ más részein](#)
- [Szakpolitikák](#)

Intézmények és szervek